

Svet
Evropske unije

Bruselj, 20. junij 2023
(OR. en)

10597/23

POLGEN 62

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: Napredek pri uresničevanju strateške agende
18-mesečni program Sveta (1. julij 2023 – 31. december 2024)

V prilogi vam pošiljamo 18-mesečni program Sveta, ki so ga skupaj pripravili prihodnja tri predsedstva – špansko, belgijsko in madžarsko – ter visoki predstavnik, ki predseduje Svetu za zunanje zadeve.

Program

I. UVOD

Tri predsedstva – Španija, Belgija in Madžarska – bodo sodelovala pri iskanju skupnih rešitev za prihodnje izzive in naloge. Zaradi ruske vojne agresije proti Ukrajini in vse večje svetovne negotovosti mora Evropska unija okrepiti svojo odpornost in strateško avtonomijo.

To pomeni:

- izboljšati svetovno konkurenčnost EU s krepitvijo naše industrijske baze v skladu s pospešenim dvojnimi zelenim in digitalnim prehodom ter izkoristiti inovacije;
- zagotoviti, da pošten, pravičen in vključujoč dvojni prehod, in sicer s krepitvijo socialne razsežnosti Evrope, tudi z obravnavanjem demografskega izziva, s katerim se sooča EU;
- okrepiti mednarodna partnerstva, večstransko sodelovanje in varnost v vseh njenih razsežnostih ter oblikovati ambiciozno in uravnoteženo trgovinsko politiko, hkrati pa na podlagi naših vrednot odločneje zagovarjati interese EU in okrepiti zmogljivost EU za ukrepanje na področju varnosti in obrambe.

Trio se zavezuje, da bo ob koncu sedanjega institucionalnega cikla usmerjal delo Sveta, da se zagotovi nemoten prehod na naslednji cikel. Prispeval bo tudi k razmisleku o tem, kako vključiti nove članice na način, da bi okrepili ključne evropske politike.

Trio si na podlagi izkušenj, pridobljenih v okviru Konference o prihodnosti Evrope, še naprej prizadeva za krepitev dialoga z državljani in državljanke, pa tudi z drugimi institucijami EU v okviru njihovih pristojnosti.

II. RAZVOJ NAŠE GOSPODARSKE BAZE: EVROPSKI MODEL ZA PRIHODNOST

Trio si bo prizadeval za poglobitev enotnega trga EU na način, ki bo ohranjal enake konkurenčne pogoje za vse države članice, in za nadaljnjo odpravo ovir, da bi zagotovili ustrezne okvirne pogoje za na prihodnost pripravljeno gospodarstvo EU ter izboljšanje dolgoročne konkurenčnosti in trajnostne ter vključujoče rasti EU. Spodbujal bo odprto strateško avtonomijo, gospodarsko odpornost, krožnost in konkurenčnost EU na področju industrijske politike, s posebnim poudarkom na zelenem in digitalnem prehodu. Ustrezno pozornost bi bilo treba nameniti vlogi MSP na enotnem trgu EU in zmanjšanju upravnega bremena za podjetja.

Trio si bo prizadeval dokončati pregled fiskalnih pravil EU, da bi se zagotovila fiskalna vzdržnost v EU ter spodbudila makroekonomska stabilnost in rast, hkrati pa ohranila sposobnost držav članic za financiranje trajnostnih in produktivnih naložb ter sprejetje strukturnih reform. Preučil bo tudi nadaljnji razvoj socialne razsežnosti v okviru evropskega semestra.

Trio bo opravil vmesni pregled večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, hkrati pa zagotovil napredek pri zakonodajnih predlogih v zvezi z novim sklopom virov lastnih sredstev v skladu z Medinstitucionalnim sporazumom iz decembra 2020.

Trio bo prispeval k dokončanju bančne unije in napredku pri vzpostavljanju resnične unije kapitalskih trgov.

Poudarek bo na nadaljnjih ukrepih za posodobitev in poenostavitev skupnega sistema DDV z digitalizacijo ter na prizadevanjih za odpravo vrzeli pri pobiranju DDV v korist nacionalnih proračunov in proračuna EU.

Trio bo nadaljeval prenos okvira OECD za reformo mednarodnega obdavčevanja v pravo EU.

Trio bo prispeval k reviziji carinskega zakonika Unije, da bo primeren za prihodnost, s čimer naj bi dosegli bolj usklajeno delovanje, okrepili sodelovanje z organi za nadzor trga in organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter izkoristili nove tehnologije za povečanje učinkovitosti in konkurenčnosti ter hkrati zaščitili notranji trg.

Trio bo prispeval k razmisleku o prihodnosti kohezijske politike po letu 2027 v skladu s cilji, določenimi v Pogodbah, kar naj bi spodbudilo konvergenco, naložbe in preobrazbo. Cilj bi moral biti zmanjšanje razlik s posebnim poudarkom na najmanj razvitih regijah, podeželskih območjih in z njimi povezanih urbanih območjih, območjih, ki jih je prizadela industrijska tranzicija, regijah, ki se soočajo s hudimi in vztrajnimi naravnimi ali demografskimi izzivi, ter najbolj oddaljenih regijah.

Trio si bo prizadeval okrepiti pravice in varstvo potrošnikov ter spodbujati spremembe potrošniških navad v smeri bolj trajnostnih vzorcev v korist planeta. Začel bo razmislek o prihodnosti sektorskega okvira EU za e-trgovanje, ki dopolnjuje nedavni akt o digitalnih storitvah.

Trio bo dal prednost sodelovanju na področju raziskav in inovacij v EU, da bi se z njihovo pomočjo obravnavali ključni izzivi za EU.

Trio se bo osredotočil na ureditev vesoljskega področja, zlasti glede upravljanja vesoljskega prometa. Razvijal bo tudi vesoljsko infrastrukturo s posebnim poudarkom na kibernetiki varnosti in varni povezljivosti.

Trio bo nadaljeval delo na področju digitalne preobrazbe, pri čemer bo zagotovil, da nihče ne bo zapostavljen (digitalna vključenost) in da bo umetna inteligenca vredna zaupanja, pristop k umetni inteligenci in novim tehnologijam pa bo temeljil na človekovih pravicah. Nadaljeval bo delo v zvezi z digitalnim eurom in dostopom do finančnih podatkov ter napredoval pri uresničevanju ciljev digitalnega desetletja EU do leta 2030, med drugim pri spodbujanju gigabitne povezljivosti ter uvajanju 5G in 6G.

Trio bo poskrbel za izboljšanje možnosti vseživljenjskega učenja, tako da bosta izobraževanje in usposabljanje, vključno z digitalnim izobraževanjem in usposabljanjem, vključujoča in dostopna vsem. Posebna pozornost bo namenjena priložnostim za prekvalifikacijo in izpopolnjevanje evropskih državljanov in državljanek, da bi jih pripravili na prihodnje spremembe v družbi, gospodarstvu in na trgu dela. Trio bo še naprej razvijal digitalno izobraževanje in usposabljanje.

III. ZAŠČITA DRŽAVLJANK IN DRŽAVLJANOV TER SVOBOŠČIN

Trio si bo v luči 30. obletnice začetka veljavnosti Maastrichtske pogodbe in uvedbe državljanstva EU prizadeval okrepiti notranje in zunanje razsežnosti območja svobode, varnosti in pravice v skladu z vrednotami EU in ob spoštovanju temeljnih pravic EU.

Skupne vrednote, iz katerih izhajajo naši demokratični in družbeni modeli, so temelj evropske svobode, varnosti in blaginje. Pravna država je s svojo odločilno vlogo v vseh naših demokracijah ključni porok za temeljito zaščito teh vrednot; dosledno jo morajo spoštovati vse države članice in EU.

Trio opozarja, da so migracije evropski izziv, ki ga je treba reševati na evropski ravni, in ponovno potrjuje svojo zavezo, da si bo še naprej prizadeval za reformo skupnega evropskega azilnega sistema ter pakta o migracijah in azilu ter storil vse, kar je v njegovi moči, da se zagotovi njuno sprejetje. Podpiral bo tudi prizadevanja, da bi dosegli pravo ravnovesje med odgovornostjo in solidarnostjo ter pospešili ukrepanje v zvezi z zunanjo razsežnostjo migracij, med drugim s spodbujanjem celovitih in vzajemno koristnih migracijskih partnerstev s ključnimi državami izvora in tranzita.

Trio bo prispeval k izboljšanju pravilnega delovanja in odpornosti schengenskega območja ter se osredotočil na krepitev zunanjih meja.

Trio si bo prizadeval za okrepitev učinkovitega boja proti hudim oblikam čezmejnega organiziranega kriminala, terorizma in nasilnega ekstremizma, med drugim z bojem proti tihotapljenju ljudi, tihotapljenju orožja, trgovini z ljudmi, financiranju za ekstremistične namene in preprečevanju terorizma ter pomočjo žrtvam terorizma.

Po mnenju tria bi bilo treba posebno pozornost nameniti boju proti spolni zlorabi otrok, nasilju nad ženskami in nasilju na podlagi spola ter sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva, rasizmu, antisemitizmu, ksenofobiji in drugim oblikam nestrpnosti.

Trio bo prednostno obravnaval pravosodno sodelovanje v civilnih in gospodarskih ter kazenskih zadevah. Digitalizacija pravosodja bo horizontalna prednostna naloga, da bi olajšali dostop do pravnega varstva ter izboljšali splošno učinkovitost in odpornost pravosodnih sistemov.

Trio bo nadaljeval delo v zvezi z nadaljnjo racionalizacijo struktur EU za krizno upravljanje.

Trio bo izvajal strategijo EU za kibernetško varnost in si prizadeval za večjo strateško avtonomijo na področju digitalnih tehnologij.

IV. URESNIČEVANJE PODNEBNO NEVTRALNE, ZELENE, PRAVIČNE IN SOCIALNE EVROPE

Trio si bo prizadeval za hitro, pošteno in socialno pravično izvajanje svežnja „Pripravljeni na 55“ ter nadaljeval delo v zvezi z nedokončanimi zakonodajnimi dosjeji. V okviru mednarodnih pogajanj se bo še naprej zavzemal za ambiciozen izid konferenc pogodbenic UNFCCC ter za to, da se pogodbenice spodbujajo h krepitvi svojih podnebnih ambicij. Prizadeval si bo za podporo trajnostni potrošnji in proizvodnji ter pospešitev prehoda na učinkovito, vključujoče, krožno in zeleno gospodarstvo z izvajanjem akcijskega načrta in podpiranjem pobud na tem področju. Podpiral bo ukrepe za zaščito biotske raznovrstnosti v EU (za obnovo in varstvo narave ter odpravo onesnaževanja zraka, vode in tal s pregledom obstoječih ukrepov) in na mednarodni ravni (vključno s podpiranjem dela v okviru mednarodnih sporazumov, povezanih z biotsko raznovrstnostjo). Še naprej si bo prizadeval za varne in trajnostne kemikalije za državljane in državljanke ter okolje.

Trio si bo prizadeval za nadaljnje izboljšanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in bo pozorno spremljal izvajanje nove strategije EU za gozdove do leta 2030.

Trio bo posebno pozornost namenil ravnanju z odpadki.

Trio bo podpiral delo v zvezi z zakonodajnim okvirom za trajnostne prehranske sisteme in različnimi pobudami za označevanje, da bi dosegli avtonomno evropsko prehransko politiko. V zvezi s tem bo posebno pozornost namenil trajnostnosti kmetijstva, ribištva in akvakulture, inovacijam in digitalizaciji v navedenih sektorjih ter dobrobiti živali, pri čemer bodo zaščiteni varnost hrane in prehranska varnost v Evropi ter okrepljena odpornost evropskega prehranskega sistema.

Trio bo pozorno spremljal izvajanje reformirane skupne kmetijske politike (SKP) in oblikovanje nove SKP za obdobje po letu 2027. Kar zadeva ribištvo, bo posebno pozornost namenil zunanji razsežnosti skupne ribiške politike (SRP).

Trio si bo še naprej prizadeval za prehod na čisto energijo s posebnim poudarkom na spodbujanju in razvoju čezmejnih energetskega infrastrukture, da bi odpravili ozka grla. Prizadeval si bo zagotoviti zanesljivo, trajnostno in cenovno dostopno oskrbo z energijo za državljane in državljanke ter podjetja in se zavzemal za pregled zasnove trga EU z električno energijo.

Med prednostnimi nalogami tria bosta okolju prijaznejši promet in spodbujanje razvoja trajnostnih prevoznih sredstev. Nadaljeval bo delo v zvezi z zakonodajnimi pobudami s posebnim poudarkom na spodbujanju pametnejše mobilnosti, izboljšanju pravic potnikov in zagotavljanju varnosti.

Trio si bo še naprej prizadeval za učinkovito izvajanje akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic in akcijskega načrta Komisije za socialno gospodarstvo. Posebna pozornost bo namenjena preučevanju načinov za reševanje demografskega izziva, s katerim se sooča EU. Trio se bo osredotočil na krepitev pravične mobilnosti delovne sile v Uniji, dostop do socialne zaščite in zaščite delavcev ter zagotavljanje zdravja, varnosti, vključenosti in nediskriminacije na delovnem mestu. Posebno pozornost bo namenil stresu in izgorelosti na delovnem mestu v skladu z novo pobudo Komisije o duševnem zdravju. Podpiral bo vključenost, zlasti z olajšanjem integracije tistih kategorij, ki so najbolj ranljive ali jim grozi izključenost. Nadaljeval bo tudi razprave o pobudi Komisije o evropski kartici ugodnosti za invalide.

Trio si bo prizadeval za nadaljnjo krepitev zdravstvene unije EU in odpornosti zdravstvenih sistemov, ki so dostopni vsem, boljše pripravljenost na prihodnje izredne zdravstvene razmere ter spodbujanje zdravja in zdravega načina življenja. Nadaljeval bo delo v zvezi z antimikrobično odpornostjo in dostopnostjo zdravil za potrebe javnega zdravja. Prizadeval si bo tudi za izboljšanje preprečevanja tveganj za zdravje s pristopom „eno zdravje“. Podpiral bo evropske zdravstvene strategije, med drugim na področju duševnega zdravja, bolezni srca in ožilja ter redkih bolezni, pa tudi svetovno zdravstveno pobudo.

Trio bo izkazal zavezanost krepitevi evropskih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev s spodbujanjem kulturne raznolikosti, njene digitalne in zelene preobrazbe ter izboljšanjem dostopa do kulture. Zavezuje se, da bo izvajal evropski delovni načrt za kulturo. V središče evropskih politik bo postavil želje mladih, s posebnim poudarkom na tistih z manj priložnostmi. Ocenil bo sedanji evropski delovni načrt za šport in sprejel njegovega naslednika, pri čemer bo prizadevanja usmeril v spodbujanje športa, vključno z neorganiziranim športom.

V skladu z evropsko agendo za turizem do leta 2030 se bo trio osredotočil na odpornost, trajnostnost, krožnost in podatkovno vodeno upravljanje turističnega ekosistema.

V. ZASTOPANJE EVROPSKIH INTERESOV IN VREDNOT PO SVETU

Trio opozarja, da je Evropska unija ponovno potrdila svojo neomajno in stalno politično, gospodarsko, finančno, vojaško in humanitarno podporo Ukrajini pri uveljavljanju njene neodtujljive pravice do samoobrambe pred nezakonito agresijo Rusije, dokler bo treba, pri čemer upošteva varnostne in obrambne interese vseh držav članic. Zavezuje se, da bo v tesnem sodelovanju z globalnimi partnerji preostalemu svetu pomagal pri reševanju posledic ruske vojne in prispeval k usklajevanju dolgoročne finančne podpore za obnovo Ukrajine ter posebno pozornost namenil odgovornosti, človekovim pravicam in enakosti v skladu z mednarodnim pravom.

Trio bo nadaljeval širitveni proces EU v skladu z novo metodologijo na podlagi poročanja Komisije in pristopa, ki temelji na dosežkih, pri čemer bo upošteval zmožnost EU, da sprejme nove članice. Posebna pozornost bo namenjena nadaljnjemu razvoju rednega političnega dialoga z državami, ki se pripravljajo na pristop, in njihovem opolnomočenju za napredek pri izpolnjevanju kopenhavnskih meril.

Velik poudarek bo še naprej na neposrednem sosedstvu Evropske unije. Trio bo podpiral EU in njene partnerice pri reševanju številnih izzivov, s katerimi se soočajo, ter po potrebi izvajanju njihovih reformnih programov. Prizadeval si bo v celoti izkoristiti novi okvir EU za odnose z Združenim kraljestvom ter partnerstva z Evropskim gospodarskim prostorom in Švico ter okrepiti partnerstva z vzhodnim partnerstvom in južnim sosedstvom ter Zahodnim Balkanom, tudi na ravni voditeljev v drugi polovici leta 2023 in drugi polovici leta 2024; tozadevno si prizadeva tudi za sodelovalen in vzajemno koristen odnos s Turčijo, ki bi temeljil na okviru, ki ga bo določil Evropski svet.

Trio bo pomagal oblikovati Evropsko politično skupnost kot forum za politični dialog na visoki ravni po vsej celini med državami članicami EU in njihovimi najbližjimi sosedami o evropski stabilnosti in varnosti, energetske varnosti in odpornosti.

Trio bo spodbujal odločno stališče EU v večstranskih forumih glede spoštovanja Ustanovne listine ZN, mednarodnega prava, spoštovanja, varstva in uresničevanja človekovih pravic za vse, spoštovanja pravic delavcev in demokratičnih vrednot. Spodbujal bo pristop Ekipe Evropa h glavnim svetovnim temam in usklajevanje pri obveščanju javnosti in vidnosti ter si prizadeval za vzpostavitev novih partnerstev za doseganje naših ciljev. Zavzemal se bo za izvajanje strategije Global Gateway, pri čemer se bodo v celoti mobilizirali vsi ustrezni akterji, zlasti evropski zasebni sektor in industrija.

Trio bo nadaljeval delo v zvezi z ambiciozno in uravnoteženo dvostransko trgovinsko agendo, ki bo odprta, trajnostna in odločna, tudi med izvajanjem trgovinskih sporazumov, da bi se spodbudila rast in prispevalo k blaginji državljanov in državljanek ter podjetij EU, s posebnim poudarkom na MSP. EU si mora tudi neomajno prizadevati za ponovno vzpostavitev večstranskega trgovinskega sistema, ki temelji na pravilih, in sicer s spodbujanjem reforme delovanja in učinkovitosti STO. Trio bo nadaljeval delo v zvezi z instrumenti trgovinske zaščite in jih tudi izvajal.

Kar zadeva Latinsko Ameriko in Karibe, bo trio zagotovil nadaljnje ukrepanje po vrhu EU-CELAC julija 2023 in si prizadeval za učinkovito izpolnjevanje zavez, sprejetih na vrhu.

Trio bo podpiral vzajemno koristno strateško partnerstvo in pozitivne odnose z Združenimi državami Amerike, tudi znotraj okvira EU-NATO. V rezultate usmerjeno delo Sveta za trgovino in tehnologijo mora potekati vzporedno z reševanjem trgovinskih ovir in prizadevanji za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev na svetovni ravni. Trio bo podprl strateško partnerstvo s Kanado in si prizadeval za uspešen vrh EU-Kanada.

Trio bo zagotovil tudi nadaljnje ukrepanje po vrhu EU-Afriška unija, ki je potekal februarja 2022, in si prizadeval za učinkovito izpolnjevanje danih zavez.

Trio bo spodbujal dialog, sodelovanje, ozaveščanje in prepoznavnost v azijsko-pacifiški regiji na podlagi indijsko-pacifiške strategije EU. Kar zadeva odnose s Kitajsko, je trio zavezan izvajanju večplastnega pristopa, ki ga je potrdil Evropski svet. Preučile se bodo možnosti krepitve sodelovanja med EU in Srednjo Azijo na podlagi strategije EU za srednjo Azijo iz leta 2019.

Glede na hitro spreminjajoče se evropsko varnostno okolje in slabšanje razmer v njem je trio zavezan krepitvi zmogljivosti EU za ukrepanje na področju varnosti in obrambe z zagotavljanjem pravočasnega izvajanja strateškega kompasa EU, tudi z vzpostavljanjem dvostranskih partnerstev s podobno mislečimi državami, in učinkovitim poglobljanjem sodelovanja med EU in Natom v skladu s tretjo skupno izjavo, podpisano januarja 2023. Tri predsedstva bodo posebno pozornost namenila tudi opredelitvi prednostnih nalog strateškega partnerstva EU-ZN na področju mirovnih operacij in kriznega upravljanja po letu 2024 ter izvajanju globalnih agend.

Trio se bo osredotočil tudi na postopek strateškega pregleda stalnega strukturnega sodelovanja (PESCO), vmesni pregled Evropskega obrambnega sklada in revizijo sklepa Sveta o vzpostavitvi Evropskega mirovnega instrumenta, pri katerem je bistveno ohraniti njegovo globalno področje uporabe in raven ambicij, pa tudi na razmislek o prihodnjem razvoju skupne varnostne in obrambne politike (SVOP). Trio si bo prizadeval tudi za odpravo vrzeli v zmogljivostih ter za krepitev tehnološke in industrijske baze evropske obrambe, da se zagotovi nemotena zanesljivost oskrbe z vojaškimi zmogljivostmi, med drugim s skupnim javnim naročanjem na področju obrambe ter povezanimi pravili. Spodbujal bo tudi izvajanje vesoljske strategije Evropske unije za varnost in obrambo, ki naj bi jo Svet potrdil v drugi polovici leta 2023, ter revidirane strategije EU za pomorsko varnost in povezanega akcijskega načrta. Trio si bo složno prizadeval za krepitev naše odpornosti in zmogljivosti za boj proti hibridnim grožnjam in kibernetiskim napadom, tudi z uporabo kibernetike diplomacije in nabora orodij EU za odzivanje na hibridne grožnje.

VI. PRISPEVEK K PRIPRAVI NASLEDNJE STRATEŠKE AGENDE

Skupni cilj tria predsedstev je prispevati k pripravi, sprejetju in izvajanju strateške agende za obdobje 2024–2029. V tem procesu bomo uporabili izkušnje z glavnimi izzivi, s katerimi smo bili soočeni v sedanjem zakonodajnem ciklu, kot sta pandemija COVID-19 in ruska agresija proti Ukrajini, ter preučili, kako lahko okrepimo temelje Evropske unije in tako zagotovimo, da bo evropsko povezovanje še naprej zagotavljalo mir, stabilnost in blaginjo za države članice ter državljane in državljanke, kot to počne že več kot 70 let.